

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adalet MYO

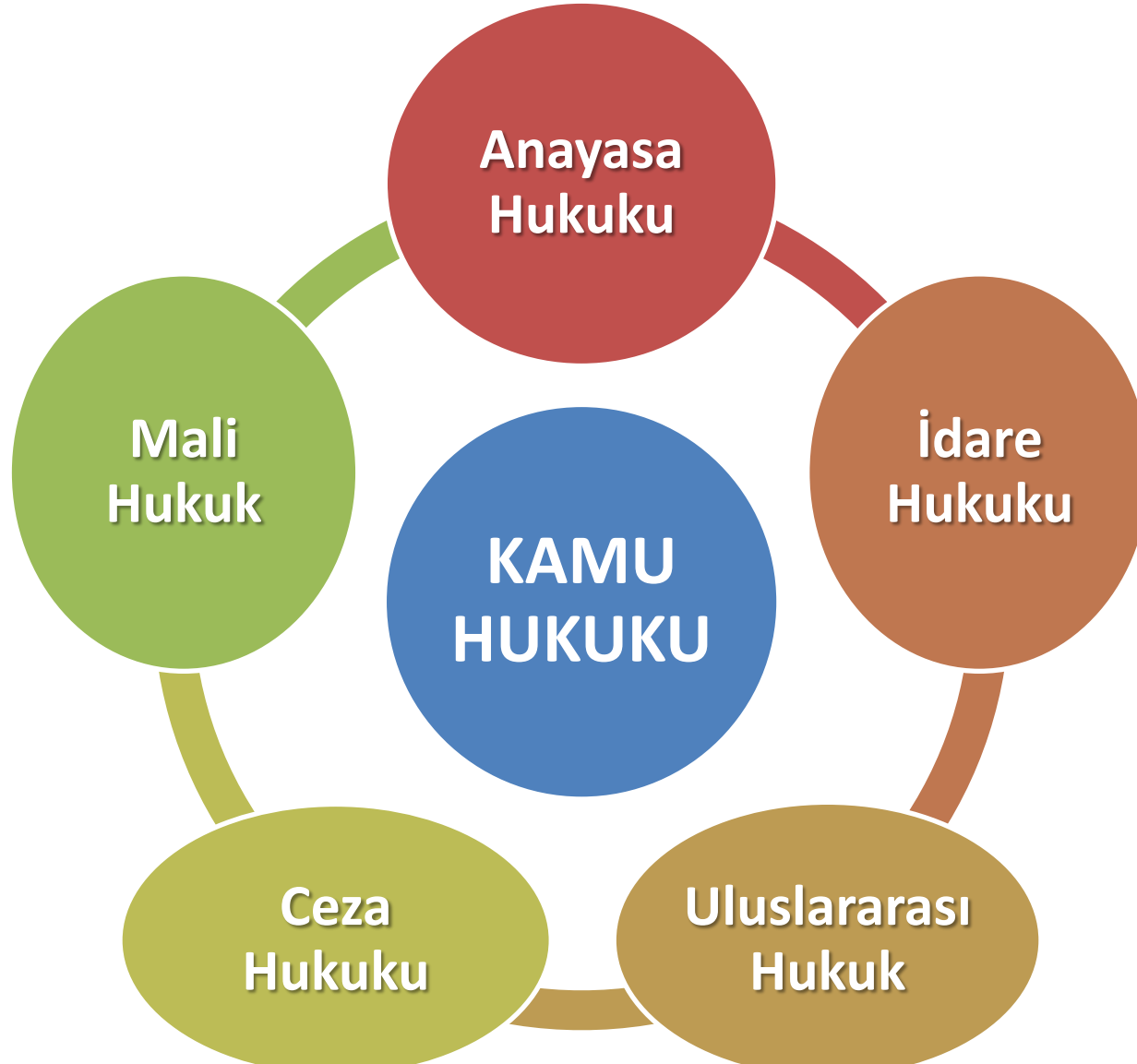
İnfaz ve Güvenlik
Hizmetleri Programı

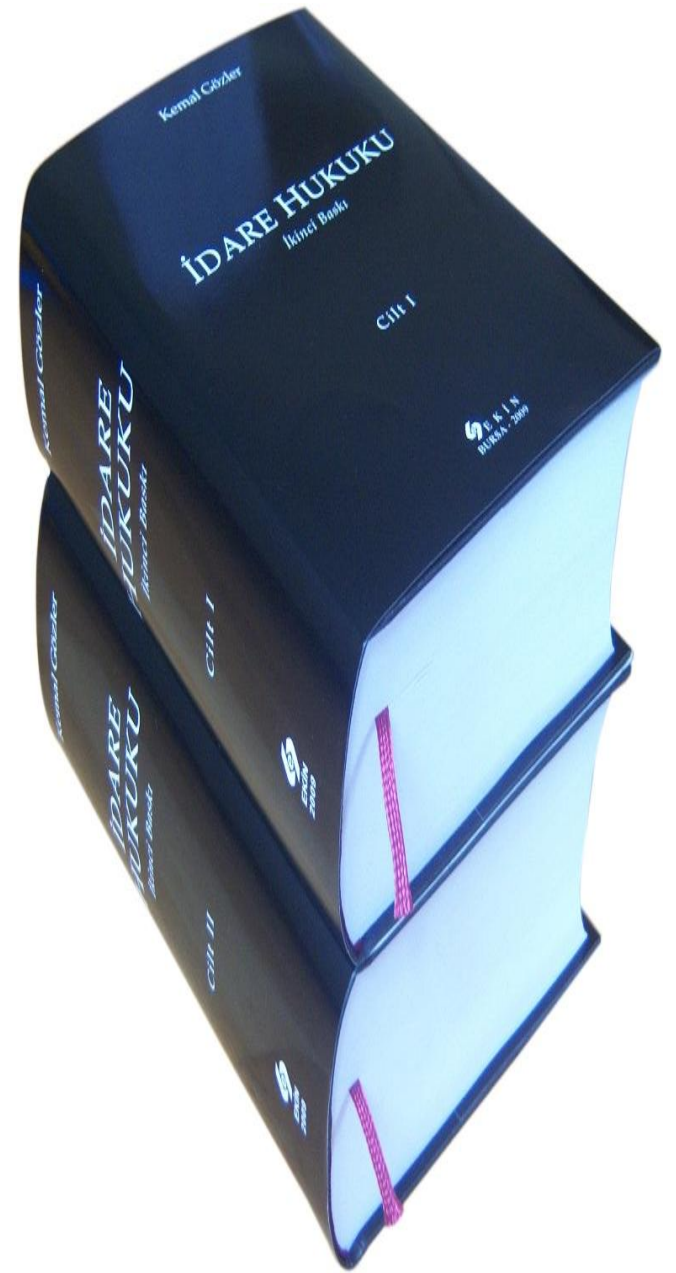
Genel Hukuk-1 Dersleri

Kamu Hukuku Alt Dalları
(Anayasa Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku)
ve
Bu Dallar ile İlgili
Temel Kavramlar

KAMU HUKUKUNUN TEMEL DALLARI

İDARE HUKUKU

İDARE KAVRAMI

•İDARE KAVRAMI, HEM KAMU HUKUKUNDA HEM DE ÖZEL HUKUKTA KULLANILSA DA KAMU İDARESİ-ÖZEL İDAREDEN ÇEŞİTLİ AÇILARDAN FARKLILIK ARZ EDER.

•İDARE KAVRAMI KAMU HUKUKUNDA DEVLET İDARESİ, BELEDİYE İDARESİ GİBİ KAMU İLE İLGİLİ KAMUYA İLİŞKİN BİR YÖNETİM BİRİMİ İÇİN KULLANILIRKEN; ÖZEL HUKUKTA VAKIF, DERNEK, ŞİRKET YÖNETİMİ ŞEKLİNDE KULLANILIR.

•KAMU HUKUKUNDA İDARE KAVRAMI İLE, “DEVLETİN YASAMA ORGANININ YASAMA FAALİYETİ İLE YARGI ORGANININ YARGILAMA FAALİYETİ DIŞINDA KALAN YÜRÜTME ERKİ KAPSAMINDA KAMU İDARELERİ TARAFINDAN YERİNE GETİRİLEN FAALİYETLER BÜTÜNÜ” İFADE EDİLİR.

KAMU İDARESİ İLE ÖZEL İDARE ARASINDAKİ TEMEL FARKLAR:

- 1. KURULUŞ AÇISINDAN FARKLAR**
- 2. AMAÇLARI BAKIMINDAN FARKLAR**
- 3. FAALİYET ALANLARI AÇISINDAN FARKLAR**
- 4. KAMU GÜCÜNDEN YARARLANMA BAKIMINDAN FARKLAR**
- 5. ÜSTÜNLÜK AÇISINDAN FARKLAR**
- 6. KANUNİLİK AÇISINDAN FARKLAR**
- 7. SONA ERME AÇISINDAN FARKLAR**

I. ORGANİK ANLAMDA İDARE

İDARENİN DİĞER DEVLET ORGANLARINDAN AYRILMASI

- **KURULUŞ OLARAK İDARENİN, DEVLETİN ÜÇ TEMEL ORGANI ARASINDAKİ YERİNİN BELİRLENMESİ GEREKİR.**
- ❖ **YASAMA ORGANI-İDARE AYRIMI: ANAYASAYA GÖRE YASAMA ORGANI TBMM'DİR.**
- ❖ **YARGI ORGANI-İDARE AYRIMI:ANAYASANIN 9. MADDESİNE GÖRE, YARGI YETKİSİ TÜRK MİLLETİ ADINA BAĞIMSIZ VE TARAFSIZ MAHKEMELERCE KULLANILIR.**
- ❖ **YÜRÜTME ORGANI-İDARE AYRIMI: ANAYASANIN YÜRÜTME BAŞLIĞINI TAŞIYAN 101-137 MADDELERİNDE YÜRÜTME ORGANI DÜZENLENMİŞ VE YÜRÜTME KAPSAMINDA İDAREYE YER VERİLMİŞTİR.**

YÜRÜTME ORGANLARI

T.C. ANAYASASI'NDA YÜRÜTME ORGANI AŞAĞIDAKİ BİÇİMDE DÜZENLENMİŞTİR.

1.CUMHURBAŞKANI (m.101-108)

2.BAKANLAR KURULU (m.109-118)

3.İDARE (m.123-137)

BU DÜZENLEMeye GÖRE İDARE, “YÜRÜTME ORGANI İÇİNDE YER ALAN, FAKAT YÜRÜTME ORGANININ CUMHURBAŞKANI VE BAKANLAR KURULU DIŞINDA KALAN TÜM KAMU BİRİM VE KURULUŞLARI”NI İFADE EDER.

II) İŞLEVSEL-FONKSİYONEL ANLAMDA İDARE

•“DEVLETİN YASAMA VE YARGI FONKSİYONLARI DIŞINDA KALAN TÜM KAMUSAL İŞLER”, İDARİ FONKSİYONU (İŞLEVİ) MEYDANA GETİRİR.

•DİĞER BİR DEYİŞLE “YASAMA VE YARGI DIŞINDA, YÜRÜTMENİN TOPLUMUN ORTAK, KOLEKTİF, GÜNLÜK, TEKNİK VE SÜREKLİ İHTİYAÇLARINI KARŞILAMA YÖNÜNDEKİ FAALİYETLERİ” İDARENİN İŞLEVİNİ OLUŞTURUR.

İDARİ İŞLEV DIŞINDA OLAN FAALİYETLER:

- **YASAMA FAALİYETLERİ İDARİ İŞLEV DIŞINDADIR.**
- **YARGILAMA FAALİYETLERİ İDARİ İŞLEV DIŞINDADIR.**
- **HÜKÜMET FAALİYETLERİ İDARİ İŞLEV DIŞINDADIR.**

İDARE HUKUKUNUN TANIMI

• **“İDARE DENİLEN TEŞKİLATIN KURULMASINDA VE FAALİYETLERİNİ YÜRÜTMESİNDE UYGULANAN HUKUK KURALLARI BÜTÜNÜ”DÜR.**

• **İDARE HUKUKU KURALLARI, ÖZEL HUKUKTAN AYRI, ÖZEL HUKUKU AŞAN, KENDİNE ÖZGÜ İLKELERİ OLAN KURALLAR BÜTÜNÜ OLDUĞU İÇİN İDARE HUKUKU KAMU HUKUKU KAPSAMI İÇİNDE YER ALIR.**

İDARE HUKUKU SİSTEMLERİ

•**ADLİ İDARE SİSTEMİ:** BU SİSTEMDE ÖZEL HUKUKTAN AYRI, İDAREYE ÖZGÜ BİR HUKUK DALI OLARAK İDARE HUKUKU VE ADLİ YARGIDAN AYRI ÖZEL BİR İDARİ YARGI BULUNMAMAKTADIR.

•**İDARİ REJİM:** ÜLKEMİZDE DE UYGULANAN BU SİSTEMDE İSE, YÜRÜTME ORGANI İÇİNDE ANCAK KENDİ KENDİNE HAREKET EDEBİLME YETENEĞİ BULUNAN BİR İDARE; BU İDAREYE UYGULANAN ÖZEL HUKUKTAN BAĞIMSIZ, KENDİNE ÖZGÜ KURALLARI BULUNAN BİR İDARE HUKUKU VE BU HUKUK DALINA İLİŞKİN UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLDÜĞÜ; ADLİ YARGIDAN AYRI BİR İDARİ YARGI DÜZENİ BULUNMAKTADIR.

İDARE HUKUKUNUN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ

- **KAMU HUKUKUNUN BİR DALI OLARAK İDARE HUKUKU, FRANSIZ HUKUK SİSTEMİNDE ORTAYA ÇIKMIŞ, DAHA SONRA DİĞER ÜLKELERİN VE BİZİM ÜLKEMİZİN HUKUK SİSTEMLERİNDE DE KABUL EDİLMİŞTİR.**

İDARE HUKUKUNUN ÖZELLİKLERİ

- 1. YENİ BİR HUKUK DALIDIR.**
- 2. DAĞINIK BİR HUKUK DALIDIR.**
- 3. İÇTİHADA DAYALI BİR HUKUK DALIDIR.**
- 4. BAĞIMSIZ BİR HUKUK DALIDIR.**
- 5. STATÜSEL NİTELİKTEDİR.**
- 6. İDARENİN İŞLEMLERİ TEK YANLIDIR.**
- 7. EŞİTSİZLİK HAKİMDİR.**
- 8. İDARE HUKUKUNDAN DOĞAN DAVALAR İDARİ YARGIDA GÖRÜLÜR.**

İDARE HUKUKUNUN KAYNAKLARI

1) ASIL KAYNAKLAR

UYULMASI ZORUNLU VE BAĞLAYICI KAYNAKLAR OLUP KENDİ İÇİNDE YAZILI VE YAZISIZ KAYNAKLAR OLMAK ÜZERE İKİYE AYRILIR.

2) YARDIMCI KAYNAKLAR

DOĞRUDAN BAĞLAYICI OLMAYAN, ANCAK YAZILI BİR KAYNAK OLMAMASI HALİNDE DEVREYE GİREBİLEN KAYNAKLARDIR.

İDARE HUKUKUNUN ASIL KAYNAKLARI-1

YAZILI KAYNAKLAR

- 1) **ANAYASA:** HUKUK KURALLARININ EN ÜSTÜNDE YER ALAN ANAYASA, İDARE HUKUKUNUN DA EN ÜST DÜZEY KAYNAĞIDIR. ANAYASADA İDARE HUKUKUNA İLİŞKİN BİRÇOK İLKE VE KURAL YER ALMAKTADIR.
- 2) **KANUN:** YASAMA ORGANI(TBMM) TARAFINDAN KANUN ADI ALTINDA YAPILAN HUKUK KURALLARI OLARAK NORMLAR HİYERARŞİSİNDE İKİNCİ SIRADA YER ALIR. İDARE TEŞKİLATI VE FAALİYETLERİNE DAİR BİRÇOK KANUN BULUNMAKTADIR.
- 3) **KANUN GÜCÜNDE OLAN KAYNAKLAR:** ADI KANUN OLMAMAKLA BİRLİKTE, KANUN GÜCÜNDE OLAN, KANUNLA AYNI SONUÇLARI DOĞURAN, KANUN GİBİ UYGULANAN ÇEŞİTLİ KAYNAKLARDIR.

□ **ESKİ KAYNAKLAR:** CUMHURİYET ÖNCESİ YAPILAN VE BUGÜN BAZILARI HALEN YÜRÜRLÜKTE OLAN KANUNU MUVAKKAT GİBİ BAZI KAYNAKLARDIR.

□ **YENİ KAYNAKLAR:** MEVCUT ANAYASAYA GÖRE YAPILAN VE KANUN GÜCÜ TAŞIYAN KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER GİBİ KAYNAKLARI İFADE ETMEKTEDİR.

İDARE HUKUKUNUN ASIL KAYNAKLARI-2

YAZILI KAYNAKLAR

4) DÜZENLEYİCİ İDARİ İŞLEMLER: İDARE TARAFINDAN KANUNLARIN UYGULANMASI KAPSAMINDA GETİRİLEN DÜZENLEMELERDİR.

TÜZÜK: KANUNLARIN UYGULANMASINI GÖSTERMEK ÜZERE BAKANLAR KURULU TARAFINDAN ÇIKARILAN DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERDİR.

YÖNETMELİK: BAŞBAKANLIK, BAKANLIKLAR VE TÜM KAMU TÜZEL KİŞİLERİ TARAFINDAN, GÖREV ALANLARIYLA İLGİLİ OLARAK, KANUNLARIN VE TÜZÜKLERİN UYGULANMASINI GÖSTERMEK ÜZERE ÇIKARILAN DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERDİR.

İDARE HUKUKUNUN ASIL KAYNAKLARI-3

YAZILI OLMAYAN KAYNAKLAR

ÖRF VE ADET HUKUKU: İDARİ TEAMÜLLER GİBİ YAZILI OLMAYAN KAYNAKLARDIR. İDARE HUKUKUNUN GÖRECE YENİ BİR HUKUK DALI OLMASI SEBEBİYLE OLDUKÇA AZ SAYIDADIR.

İDARE HUKUKUNUN YARDIMCI KAYNAKLARI

YARDIMCI KAYNAKLAR

❖ YARGI İÇTİHATLARI: BİR İLKE KOYAN, DAHA SONRA DA UYULABİLECEK BİR PRENSİP GETİREN YARGI KARARLARIDIR. KURAL OLARAK BAĞLAYICI DEĞİLLERDİR.

❖ ÖĞRETİ-DOKTRİN: İDARE HUKUKU ALANINDA ÇALIŞAN BİLİM İNSANLARININ GÖRÜŞ VE DÜŞÜNCELERİDİR.

İDARE HUKUKUNUN UYGULAMA ALANI

İDARE HUKUKUNUN UYGULAMA ALANININ TESPİTİNDE MUHTELİF KISTASLAR GELİŞTİRİLMİŞTİR. BUNLAR 3 BAŞLIK ALTINDADIR:

1) KAMU GÜCÜ KISTASI: İDARE HUKUKUNUN UYGULAMA ALANININ TESPİTİNDE, İDARENİN İŞLEMLERİNİ YAPARKEN KAMU GÜCÜ KULLANIP KULLANMAMASINA GÖRE BELİRLEME YAPILMASINI ÖNGÖRMEKTEDİR. BUNA GÖRE İDARENİN İŞLEMLERİ İKİYE AYRILMAKTADIR:

a) HAKİMİYET TASARRUFLARI: İDARENİN KAMU GÜCÜNÜ KULLANARAK YAPTIĞI TASARRUFLARDIR.

b) TEMŞİYET TASARRUFLARI: İDARENİN ÖZEL HUKUK KİŞİSİ GİBİ HAREKET EDEREK (KAMU GÜCÜ KULLANMADAN) YAPTIĞI (KİRALAMA, SATIN ALMA GİBİ) TASARRUFLARI İFADE ETMEKTEDİR.

2)KAMU HİZMETİ KISTASI: KAMU HİZMETLERİNİN KURULMASI VE İŞLETİLMESİ AŞAMALARINDA İDARENİN YÜRÜTTÜĞÜ TÜM FAALİYETLER, İDARİ FAALİYET NİTELİĞİNDE OLUP İDARE HUKUKU HÜKÜMLERİNE TABİDİR.

3)İDARİ İŞLEV KISTASI: İŞLEVSEL ANLAMDA İDARENİN, İDARİ İŞLEVE GİREN FAALİYETLERİNE İDARE HUKUKU HÜKÜMLERİ UYGULANIR VE BU ALANDA ÇIKAN UYUŞMAZLIKLAR DA İDARİ YARGIDA ÇÖZÜME KAVUŞTURULUR.

İDARE HUKUKUNU ETKİLEYEN ANAYASAL İLKELER

A) HUKUK DEVLETİ İLKESİ

B) SOSYAL DEVLET İLKESİ

C) EŞİTLİK İLKESİ

D) İDARENİN KANUNİLİĞİ İLKESİ

E) MERKEZDEN YÖNETİM-YERİNDEN YÖNETİM İLKESİ

F) İDARENİN BÜTÜNLÜĞÜ İLKESİ

A) HUKUK DEVLETİ İLKESİ

BİR ANAYASAL İLKE OLARAK DEVLETİN NİTELİKLERİNİN EN BAŞINDA GELENİ BİR HUKUK DEVLETİ OLMAKTIR.

HUKUK DEVLETİ İLKESİNİN ANLAMI VE ÖZELLİKLERİ

HUKUKUN ÜSTÜN OLDUĞU, HUKUK KURALLARININ ONU KOYANLAR DA DAHİL OLMAK ÜZERE HER KİŞİ VE KURULUŞU BAĞLADIĞI, KİŞİLERE HUKUK GÜVENLİĞİNİN SAĞLANDIĞI BİR DEVLETİ İFADE EDER.

HUKUK DEVLETİ İLKESİNİN VARLIĞI AŞAĞIDAKİ UNSURLARA BAĞLIDIR:

- 1. TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN ANAYASAL OLARAK GÜVENCEYE ALINMASI.**
- 2. KUVVETLER AYRILIĞI REJİMİNİN UYGULANMASI.**
- 3. HUKUKA BAĞLILIK İLKESİNİN GEÇERLİLİĞİ.**
- 4. KANUNİ İDARE İLKESİ.**
- 5. YARGISAL DENETİM.**
- 6. İDARENİN HUKUKİ SORUMLULUĞU İLKESİ.**
- 7. HUKUKİ İSTİKRAR VE GÜVENLİK İLKESİ.**
- 8. MAHKEMELERİN BAĞIMSIZLIĞI.**
- 9. DEMOKRATİK YÖNETİM.**

HUKUK DEVLETİ-İDARE HUKUKU İLİŞKİSİ

HUKUK DEVLETİ İLKESİNİN GERÇEKLEŞTİRME ARAÇLARINDAN EN ÖNEMLİLERİNİN BAŞINDA, 'İDARENİN YARGISAL DENETİMİ' GELMEKTEDİR. BU BAKIMDAN 1982 ANAYASASININ 125. MADDESİ, 'İDARENİN HER TÜRLÜ EYLEM VE İŞLEMLERİNE KARŞI YARGI YOLU AÇIKTIR'HÜKMÜNÜ İHTİVA ETMEKTEDİR.

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERE EN FAZLA MÜDAHALE İDARE ALANINDA GERÇEKLEŞMEKTEDİR.İDARENİN ELİNDE BULUNAN KAMU GÜCÜNÜN HUKUKA UYGUN OLARAK KULLANILMASININ YOLLARI İDARE HUKUKUNUN KONUSUNU OLUŞTURMAKTADIR.

BU ANLAMDA İDARE HUKUKU, HUKUK DEVLETİNİN EN ETKİN GERÇEKLEŞTİRME ARACI KONUMUNDADIR.

B) SOSYAL DEVLET İLKESİ

SOSYAL DEVLET İLKESİNİN ANLAMI VE ÖZELLİKLERİ

SOSYAL DEVLET ANLAYIŞINDA, TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN (MÜLKİYET HAKKI, TEŞEBBÜS HÜRRİYETİ GİBİ) VARLIĞI ESAS OLMAKLA BİRLİKTE, DEVLETİN EKONOMİYE MÜDAHALE EDEREK(BİZZAT TEŞEBBÜSLER KURARAK YAHUT DÜZENLEMELER YAPARAK) GÜÇSÜZLERİN KORUNMASINI SAĞLAYACAK TEDBİRLERİ ALMASI GEREKECEKTİR.KAMU HİZMETLERİNİN YA BEDAVA YA DA HERKESİN ULAŞABİLECEĞİ BİR BEDEL KARŞILIĞINDA SUNULMASI DA SOSYAL DEVLETİN BİR GEREĞİDİR.

SOSYAL DEVLET-İDARE HUKUKU İLİŞKİSİ

SOSYAL DEVLET İLKESİNİN GERÇEKLEŞTİRİCİSİ İDAREDİR.SOSYAL DEVLET İLKESİ İDARENİN GÖREV ALANINI OLDUKÇA GENİŞLETMİŞTİR.İDARE YETKİLERİNİ KULLANIRKEN, GÖREVLERİNİ YERİNE GETİRİRKEN, KAMU HİZMETLERİNİ SUNARKENSOSYAL DEVLET İLKESİNE UYGUN DAVRANMAK ZORUNDADIR.

C) EŞİTLİK İLKESİ

EŞİTLİK İLKESİNİN ANLAMI VE ÖZELLİKLERİ

ANAYASA EŞİTLİK İLKESİNE, 'GENEL ESASLAR' KISMI İÇİNDE YER VERMİŐTİR. BU NEDENLE EŞİTLİK İLKESİ, KAMU MAKAMLARINA, FAALİYETTE BULUNURKEN KİŞİLERE EŐİT DAVRANMALARINI BUYURAN VE DEVLET YÖNETİMİNE HAKİM OLAN GENEL ESAS NİTELİĞİNDEDİR.

EŞİTLİK İLKESİ-İDARE HUKUKU İLİŞKİSİ

ANAYASANIN 10.MADDESİNDE 'DEVLET ORGANLARI VE İDARE MAKAMLARININ BÜTÜN İŐLEMLERİNDE KANUN ÖNÜNDE EŞİTLİK İLKESİNE UYGUN OLARAK HAREKET ETMEK ZORUNDA' OLMASIDIR. KAMU HİZMETLERİ, HİÇBİR AYRIM GÖZETİLMEKSİZİN HERKESE EŐİT SUNULMALI VE BUNA BAĞLI OLARAK DA KAMU GÖREVLİLERİ KAMU HİZMETİNİ SUNARKEN TARAFSIZ DAVRANMALIDIR.

ANAYASANIN 70.MADDESİNDE, 'HİZMETE ALINMADA, GÖREVİN GEREKTİRDİĞİ NİTELİKLERDEN BAŐKA HİÇBİR AYRIM GÖZETİLEMEZ HÜKMÜ YER ALMAKTADIR.

D) İDARENİN KANUNİLİĞİ İLKESİ

İDARENİN TÜM FAALİYETLERİNİN KANUNA DAYANMASI VE KANUNA UYGUN OLMASI İLKESİDİR.

E) MERKEZDEN YÖNETİM- YERİNDEN YÖNETİM İLKESİ

İDARENİN KURULUŞ VE GÖREVLERİ, MERKEZDEN YÖNETİM VE YERİNDEN YÖNETİM ESASLARINA DAYANIR.

1) MERKEZDEN YÖNETİM

- **KAMU HİZMETLERİNİN DEVLET ELİYLE ÜLKE DÜZEYİNDE YÜRÜTÜLMESİDİR.**

MERKEZDEN YÖNETİMİN ÖZELLİKLERİ

- 1) SADECE DEVLET TÜZEL KİŞİLİĞİ BULUNMAKTADIR.**
- 2) DEVLET TÜZEL KİŞİLİĞİ, ÜSTLENDİĞİ KAMU HİZMETLERİNİ BAKANLIK DENİLEN TEŞKİLATLAR ELİYLE YÜRÜTMEKTEDİR.**
- 3) HİZMETLER MERKEZDE TOPLANMIŞTIR VE KARARLARIN ALINMASI VE BUNLARIN UYGULANMASI YETKİSİ BU MERKEZİN ELİNDEDİR.**
- 4) MERKEZDE TOPLANAN KAMU HİZMETLERİNİN GELİR VE GİDERLERİ MERKEZİ BÜTÇEDE TOPLANIR.**
- 5) TAŞRADAKİ HİZMETLER, MERKEZİN EMRİNDE VE ONUN EMİR VE TALİMATLARI DOĞRULTUSUNDA HAREKET EDEN TAŞRA MEMURLARI TARAFINDAN YÜRÜTÜLÜR.**

MERKEZDEN YÖNETİMİN YARARLARI

1) GÜÇLÜ BİR DEVLET YÖNETİMİ VE DEVLET YÖNETİMİNDE BİRLİĞİ SAĞLAR.

2) HİZMETLERİN VERİMLİ YÜRÜTÜLMESİ İÇİN GEREKLİ UZMAN PERSONEL VE MALİ İMKANIN SAĞLANMASINA DAHA ELVERİŞLİDİR.

3) HİZMETLERİN ÜLKE DÜZEYİNE ADİL DAĞILIMINA VE BÖLGELERARASI EŞİTLİĞİN SAĞLANMASINA DAHA ELVERİŞLİDİR.

4) HİZMETLERİN DAHA AKILCI VE PLANLI YÜRÜTÜLMESİNE İMKAN SAĞLAR.

5) HARCAMALAR TEK ELDEN YAPILDIĞINDAN MALİ DENETİM DAHA KOLAYDIR.

6) KAMU GÖREVLİLERİ YEREL ETKİ VE BASKILARDAN KURTARILMIŞ OLUR.

MERKEZDEN YÖNETİMİN SAKINÇALARI

- 1) BÜROKRASİYİ ARTIRIR.**
- 2) DEMOKRASİ İLKESİNE PEK UYGUN DEĞİLDİR.**
- 3) YEREL İHTİYAÇLARIN ÖNCELİKLERİNİN BELİRLENMESİNE ELVERİŞLİ DEĞİLDİR.**
- 4) KAMU GÖREVLİLERİ, HİZMETİN GEREKLERİ YERİNE, MERKEZİN İSTEKLERİ DOĞRULTUSUNDA HAREKET ETME EĞİLİMİNE GİREBİLİRLER.**
- 5) MERKEZ YÖNETİCİLERİ, SİYASİ AMAÇLARLA HAREKET EDEBİLİRLER.**

YETKİ GENİŞLİĞİ İLKESİ

MERKEZE AİT YETKİLERİN, TAŞRADAKİ MERKEZİN YÖNETİCİSİ (VALİ) TARAFINDAN, MERKEZE SORMADAN, MERKEZ ADINA KULLANILABİLMESİDİR.

ÖZELLİKLERİ

- 1) ANAYASAL BİR İLKEDİR.**
- 2) SADECE İL YÖNETİMİNDE BULUNMAKTADIR.**
- 3) KULLANILAN YETKİ MERKEZE AİT BİR YETKİ OLUP, VALİ TARAFINDAN KULLANILMAKTADIR.**
- 4) GENİŞLEYEN YETKİ, VALİNİN YETKİSİDİR.**
- 5) YETKİ GENİŞLİĞİ, MERKEZİN YÜRÜTTÜĞÜ KAMU HİZMETLERİNDE KULLANILMAKTADIR.**
- 6) YETKİNİN KULLANILMASIYLA İLGİLİ TÜM GELİR VE GİDERLER MERKEZE AİTTİR.**

2) YERİNDEN YÖNETİM:

**KAMU HİZMETLERİNDEN BAZILARININ,
MERKEZİ İDARE DIŞINDA OLUŞTURULAN
KAMU TÜZEL KİŞİLERİ ELİYLE
YÜRÜTÜLMESİDİR.**

YERİNDEN YÖNETİMİN ÖZELLİKLERİ:

- 1) AYRI TÜZEL KİŞİLİK**
- 2) ÖZERKLİK**
- 3) VESAYET DENETİMİ**

ÇEŞİTLERİ:

- 1) YER BAKIMINDAN: İL ÖZEL İDARESİ, BELEDİYE, KÖY**
- 2) HİZMET BAKIMINDAN: ÜNİVERSİTELER, TRT, KİT**
- 3) MESLEK KURULUŞLARI: BAROLAR, ODALAR, BORSALAR GİBİ**

YERİNDEN YÖNETİMİN YARARLARI

- 1) DEMOKRASİ İLKESİNE DAHA UYGUNDUR.**
- 2) MERKEZDEN YÖNETİMİN DOĞURDUĞU, BÜROKRASİ GİBİ BİRÇOK SAKINICALAR GİDERİLMEKTEDİR.KARAR ALMA SÜRECİ KISALMAKTADIR.**
- 3) YEREL İHTİYAÇLARIN YERİNDE VE ÖNCELİKLERİNİN TESPİT EDİLMESİNE, HİZMETLERİN DAHA HIZLI VE RASYONEL OLARAK SUNULABİLMESİNE İMKAN SAĞLAMAKTADIR.**

YERİNDEN YÖNETİMİN SAKINCALARI

- 1) YETERLİ MALİ İMKANLARA SAHİP OLMADIKLARINDAN, ÜSTLENDİKLERİ HİZMETLERİ YETERİNCE KARŞILAYAMAMAKTADIRLAR.**
- 2) HİZMETLERİN ÜLKE DÜZEYİNE YAYILMASINA İMKAN SAĞLAMAZ.**
- 3) SİYASİ AMAÇLI UYGULAMALARA YOL AÇABİLİR.**
- 4) MAHALLİ İDARELERİN FAZLA GÜÇLENMESİ, ÜLKEDE SİYASİ BİRLİĞİN BOZULMASINA YOL AÇABİLİR.**
- 5) YERİNDEN YÖNETİMLERİN MALİ DENETİMLERİ GÜÇLÜK DOĞURABİLİR.**

F) İDARENİN BÜTÜNLÜĞÜ İLKESİ

ANAYASAL BİR İLKEDİR.

SAYILARI ÇOK FAZLA OLAN VE PARÇALI OLAN İDARİ BİRİMLERİN, BİR BÜTÜNLÜK İÇİNDE FAALİYETTE BULUNMASINI SAĞLAYACAK ‘HİYERARŞİ’ VE ‘İDARİ VESAYET’ ŞEKLİNDE İKİ TÜR HUKUKİ ARAÇ BULUNMAKTADIR.

1) HİYERARŞİ

TEŞKİLAT İÇİNDEKİ GÖREVLİLER ARASINDAKİ ASTLIK-ÜSTLÜK DURUMUNU İFADE ETMEKTEDİR.ÜSTÜN AST ÜZERİNDEKİ YETKİLERİNE DE HİYERARŞİ YETKİSİ DENİR.

HİYERARŞİNİN ÖZELLİKLERİ

1)HİYERARŞİK DENETİM, BİR KAMU TÜZEL KİŞİSİNİN KENDİ BÜNYESİ İÇERİSİNDE SÖZ KONUSUDUR.

2) GENEL BİR YETKİDİR.

3)HİYERARŞİK AMİRİN, YETKİLERİNİ KULLANMASI İÇİN, KİŞİLERİN BAŞVURUSUNA GEREK BULUNMAMAKTADIR.

4)HİZMETE İLİŞKİN HİYERARŞİK YETKİLERE KARŞI ASTLARIN DAVA AÇMA HAKLARI YOKTUR.

HİYERARŞİ YETKİSİNİN KAPSAMI

HİYERARŞİK AMİRİN, ASTLAR ÜZERİNDE KULLANDIĞI BAZI YETKİLER VARDIR:

1)MEMURİYETE İLİŞKİN YETKİLER

2)DİSİPLİN İŞLEMLERİ

3)DENETİM VE GÖREV DAĞILIMI

4)EMİR VE TALİMAT VERME

EMİRLERE UYMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ BAKIMINDAN, EMİRLER ÜÇE AYRILIR:

a)HUKUKA UYGUN EMİRLER

b)HUKUKA AYKIRI EMİRLER

c)SUÇ TEŞKİL EDEN EMİRLER

İDARİ VESAYET

MERKEZİ İDARE İLE YERİNDEN YÖNETİM İDARELERİ ARASINDAKİ BÜTÜNLÜĞÜ SAĞLAYAN HUKUKİ ARAÇTIR.BU YÖNTEMLE MERKEZİ İDARENİN, YERİNDEN YÖNETİM İDARELERİNİ DENETLEMESİNE 'İDARİ VESAYET DENETİMİ' DENİR.

İDARİ VESAYETİN ÖZELLİKLERİ

- 1)MERKEZDEN YÖNETİM-YERİNDEN YÖNETİM ARASINDA OLMASI**
- 2)İDARİ VESAYET DENETİMİNİN İSTİSNAİLİĞİ**
- 3)İDARİ VESAYETİN EMİR VE TALİMAT VERMEYİ İÇERMEMESİ**
- 4)HUKUKA UYGUNLUK DENETİMİNİ İÇERMESİ**
- 5)DAVA YETKİSİNİ İÇERMESİ**

İDARİ VESAYET YETKİSİNİN KAPSAMI

İDARİ VESAYET DENETİMİ, DAHA ÇOK İŞLEMLER ÜZERİNDE GERÇEKLEŞİR.KİŞİLER ÜZERİNDE İDARİ VESAYET DENETİMİ NADİREN YAPILABİLMEKTEDİR.VESAYET YETKİSİNE SAHİP MAKAMIN BAZI YETKİLERİ VARDIR:

- 1)KALDIRMA**
- 2)ONAMA**
- 3)KARARI İADE**
- 4)DAVA AÇMA**
- 5)İZİN**

KAMU TÜZEL KİŞİLİĞİ

ORTAK BİR AMACIN DEVAMLILIKLA BİR SURETTE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ AMACIYLA ÖRGÜTLENMİŞ BULUNAN KİŞİ YA DA MAL TOPLULUKLARIDIR.

ÖZELLİKLERİ

- 1) KANUNLA KURULMA**
- 2) KAMU GÜCÜNDEN YARARLANMA**
- 3) AYRI HUKUKİ REJİM**
- 4) KANUNİLİK**

TÜRLERİ

- 1) KAMU İDARELERİ: DEVLET VE MAHALLİ İDARELER**
- 2) KAMU KURUMLARI: ÜNİVERSİTELER, TRT, SGK GİBİ**
- 3) KAMU KURUMU NİTELİĞİNDE MESLEK KURULUŞLARI: ODALAR, BORSALAR, BAROLAR**

KAMU TÜZEL KİŞİLİĞİNİN SAHİP OLDUĞU YETKİLER

1)HAK VE FİİL EHLİYETİNE SAHIPTIRLER.

2)ORGANLARI ELİYLE YÖNETİLİRLER.

3)KENDİLERİNE HAS MAL VARLIKLARI VE BÜTÇELERİ BULUNMAKTADIR.

4)KENDİNE ÖZGÜ GÖREVLİLERİ VARDIR.

5)KAMU TÜZEL KİŞİLERİNİN İŞLEMLERİ HUKUKA UYGUNLUK KARİNESİNDEN YARARLANIRLAR.

6)TEK TARAFLI İŞLEMLER YAPABİLMEK GİBİ KAMU GÜCÜ DENİLEN ÜSTÜN YETKİLERİ VARDIR.

7)KAMU TÜZEL KİŞİLERİNİN EYLEM VE İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN UYUŞMAZLIKLAR, İDARİ YARGIDA KARARA BAĞLANIR.

TÜRK İDARE TEŞKİLATININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

MERKEZDEN YÖNETİM

MERKEZİ İDARE YA DA GENEL İDARE YAHUT DEVLET İDARESİ ADI DA VERİLMEKTEDİR.BU İDARENİN BİR MERKEZ (BAŞKENT) TEŞKİLATI BİR DE TAŞRA TEŞKİLATI BULUNMAKTADIR.

MERKEZ(BAŞKENT) TEŞKİLATI

BAŞKENT TEŞKİLATI (DEVLET İDARESİNİN MERKEZ TEŞKİLATI) CUMHURBAŞKANI, BAKANLAR KURULU, BAŞBAKAN VE BAKANLARDAN OLUŞMAKTADIR.AYRICA YARDIMCI KURULUŞLAR DA BULUNMAKTADIR.

Ders sonu

**iyi
haftalar!**

